

dasági helyzete ellenére is: a palesztinai országépítés a megerősödés és a fejlődés jegyében halad előre.

Es ha belenézünk a galuthbeli cionista munka tükrébe, eltekintve a cionista pártpolitikától, ugyancsak kedvező jelenségeket látunk.

A cionista exekutív az országépítés tempójának felfokozása mellett, igen hathatós diplomáciai munkát fejt ki a cionizmus világpolitikai helyzetének megerősítése érdekében. Nachum Szokolov, az exekutív elnöke és Brodetesky professzor, Palesztina új főköormányzójával folytatott beható tanácskozások után, most Gandhinál, a hinduk illusztris vezérének tettek hivatalos látogatást. Mintegy másfél órány keresztül tárgyaltak a cionizmus aktuális problémáiról és azokról a kérdésekről, amelyek közösen érintik a hindu nacionalista mozgalmat és a zsidóság Palesztina-munkáját.

De ettől eltekintve is igen fontos eredménye a cionista politikának, hogy a népszövetségi mandátumbizottság a palesztinai zsidó bevándorlás szabaddátétele mellett foglalt állást. Ez az állásfoglalás, ha valóságga érik nagy lendületet hivatott adni a zsidó Palesztina fejlődésének.

Néhány eseményt soroltunk itt fel, amelyek egymagukban is elegendők ahhoz, hogy megérezzük azt a differenciát, amely a cionizmus két esztendővel ezelőtti helyzetét és kilátásait a maiktól megkülönbözteti. Igaz: még vannak problémáink, súlyos és erőteljes problémák, amelyek megoldást várnak. Hogy csak egyet említsünk fel, az arab kérdés. De erről a problémáról is tudunk, hogy annak súlyosságát és horderejét nem annyira az arabok politikája termelte ki, hanem annak az angol kormányzatnak a kétértelmű és határozatlan magatartása, amely a Zsidó Nemzeti Otthon felépítésére kapott népszövetségi mandátum rendelkezéseit megkerülte. Ha a jelenlegi kormány csak a három esztendővel ezelőtti statusz quot fogja helyreállítani, — akkor már ezzel is csökkentette azt az eltulzott rémképet amelyet cionista körökben arab veszedelemnek neveznek.

A megoldásra való problémáknak egész sora áll még előttünk. Ez bizonyos. A kibontakozás azonban uton van.

— Nagyobb mérnökcsoporth érkezett Amerikából Angliába. Londonból jelentik: Amerikából nagyobb mérnökcsoporth érkezett Angliába nagyvállalatok gyárépítkezéseinek előkészítésére. Különösen az autógyárak igrkeznek arra, hogy gyárakat létesítsenek Angliában a külföldi árucikkekre behozandó súlyos vámok miatt.

— Hindenburg Németország talpraállításáról. Berlinből jelentik: Hindenburg bírodalmi elnök fogadta a gazdasági tanács tagjait és a hozzájuk intézett beszédben rámutatott a rendkívüli gazdasági helyzetre, ami rendkívüli intézkedések megtételét teszi szükségessé. A gazdasági tanácsnak első kötelessége, hogy a gazdasági és szociális nyomort enyhítse. Akárhogyan is alakuljon a világ helyzete, Németországnak saját erejéből kell megint talpraállnia. Ez pedig csak úgy történhetik meg, ha a gazdasági erők igazságosan érvényesülhetnek.

IMPOTENCIÁT

BESUGARZÁS

RADIUM-ULTRA-REGENERATOR

Egyetlen szász rádium-borogatóval
egy férfiaknak és nőknek teljesen
yítja

RADIUM-ULTRA-REGENERATOR

által, evitzedekre szoló hatással. Ártalmatlan külső kezelés. Kerjen ingyen felvilágosító árjegyzéket.

Vezérképviselő: „DIONESS”

București II B-dul Cuza, Stradela I-a No. 10

Az árucserre Középeurópa egyetlen megmentője

Az új osztrák pénzügyminiszter Ausztria és a szomszéd államok gazdasági problémáiról. Még nincs meg a hatvanmillió sillinges osztrák kölcsön. Forronganak a tiroli parasztek. Árut áruért, hogy devizák nélkül lehessen lebonyolítani a forgalmat

Bécs, október 31. Prinz Eugen himmelpförtgassei történelmi palotájának ősi kulturától terhes pompás termeiben tegnap este fogadta az új osztrák pénzügyminiszter, dr. Weidenhoffer, a bécsi lapok közgazdasági szerkesztőit, hogy benu tatkozzék előttük és felvilágosításokat adjon esetleges kérdésekre. Dr. Weidenhoffer pénzügyminiszter a stájer gyáripari szövetség titkára volt, régi tagja a parlamentnek. Mögötte elődjei Juch volt pénzügyminiszter állt, aki most már osztályfőnök egyik legjelentősebb tagja a minisztériumnak. Juch dr. száraz hivatalnok ember, aki kívülről tudja a költségvetés összes számadatait, Weidenhoffer dr. a nyiltszívű politikus, aki nyíltan megmondja, amit gondol. Talán egy kicsit többet is mond, mint amennyit egy diplomátikus miniszternek szabad lenne.

A hivatalos üdvözlő beszéd nem sok újat tartalmazott, hacsak azt nem, hogy a miniszter egész nyíltan megmondotta, hogy az új költségvetés minden nagy takerékössé áldozat ellenére nagyon problematikus, mert nem igen lehet az előirányzott bevételekkel komolyan számolni. Az utána következő barátságos beszélgetés folyamán azután hamarosan elhangzott az első szenzációs kijelentés. Arra a kérdésünkre, hogy milyen feltételek mellett kapta meg az osztrák nemzeti bank a hatvanmillió sillinges devizakölcsönt, Weidenhoffer dr. miniszter kénytelen volt azt a felvilágosítást adni, hogy bizony ez a kölcsön még nincs meg. A Banque de France kötelező ígéretet tett, de még számos nehézség van! A Banque de France ugyanis a kölcsönt nem az osztrák jegybanknak akarja közvetlenül adni, hanem a Nemzetközi Fizetések Bankjának oly módon, hogy a hatvanmillió silling értékű devizát, mint betétet a bázei banknak adja és ez a maga részéről a hatvanmilliót jóváírja az osztrák jegybanknak. Ez nemcsak technikai művelet lenne, hanem azt a célt szolgálná, hogy a Banque de France az osztrák nemzeti banknak a Nemzetközi Fizetések Bankja zsrójával volna csak hajlandó kölcsönt adni. A bázei bank azonban nem hajlandó erre a műveletre, úgy, hogy ezen alapvető jogi kérdés körül még sok vita lesz. Egy pompás tükör mellett állva, teáscsészével a kezében bevalotta a pénzügyminiszter, hogy bizony a kölcsön megkötését jelentő telefonbeszélgetésben valamit félreértettek.

Már pedig ez a hatvanmillió nagyon is szükséges lenne a jegybank devizakészletének feltöltéséhez. A devizarendelet értelmében előirt beszolgáltatás még a legpesszimistikusabb várakozásokat sem érte el. A beszolgáltatott devizák nem fogják az osztrák gazdasági életet megmenteni. E fiaszó és a remélt hatvanmillió kitolódása, a devizakiutalások újabb korlátozását vonta maga után. Röviden, egy szóval az ipar és a kereskedelem helyzetét így lehetne jellemezni: kétségbeesztő. Az ipar nem kap devizát a nyersanyag-behozatalra és a kereskedő nem hozhat be árut. Ma még vannak bizonyos készletek, amelyek az üzemek fenntartását úgy ahogy biztosítják, de ez már nem tarthat sokáig és akkor az egész gépezet üresen fog forogni, ami végül is az összeomlások örönművé megnövekedéséhez fog vezetni.

Az ország gazdasági helyzetét még kétségbeesztőbbé teszi a parasztek nagy nyugtalanodása. Az osztrák parasztek helyzete rendkívül súlyos, sokkal súlyosabb, mint a jugoszláv mezőgazdáké. A parasztság nagy nyugtalanos és rossz helyzetétől eltekintve arra vezethető vissza, hogy a keresztényszocialista politikusok, különösen Dollfuss földművelésügyi miniszter a tavasszal inaurált új vámpolitikától sokat várva, a paraszteknek füt-fát ígérték. Ma a takarmány kilója többbe kerül Ausztriában, mint az élőhus kilója. A behozatalt teljesen megakasztani nem lehet, mert Ausztria éppen úgy, mint más államok is, kereskedelmi szerződéseket megvan köve. Weidenhoffer pénzügyminiszter egy erre vonatkozó kérdésemre kijelentette:

— Természetesen a leghelvésebb lenne kimondani, hogy miután nincs devizánk, nem hozunk be több francia parfümöt. De ha ezt tennők, akkor a franciák minden bizonnyal azt mondanák, akkor minket se érdekelnek az osztrák áruk. Ugvanez a helyzet a mezőgazdasági termények pia-

cán: nekünk vannak disznóink. De ha azt mondanánk, hogy holnaptól kezdve nem szabad jugoszláv, vagy lengyel sertést behozni, úgy ezek az államok azonnal represszáliákkal élnének. Már pedig mi is rá vagyunk utalva kivitelünkre, még jobban, mint eddig.

Ezzel a pár szóval jellemezte a pénzügyminiszter a helyzetet. De nemcsak Ausztria helyzetét, hanem a többi középeurópai államokét is, amelyek szintén devizanehez ségekkel küzdenek s mind ugyanazok a problémák előtt állanak a külkereskedelemtétekintésben, mint Ausztria. Csak egy példát említsünk, a szlovák nagy malmok egymásután állnak le, mert nem tudnak gabonát behozni. Ez lesz nemsokára a helyzet Ausztriában is. Éppen ezért szó volt arról, hogy már október végén Bécsben egy devizakonferenciát hív össze a Nemzetközi Fizetések Bankja, amely konferencián a középeurópai államok egy áruclearing tervét beszéltek volna meg. Sajnos ezt a konferenciát elhalasztották egyelőre bizonytalan időre.

Eltűnt két francia tengeralattjáró és egy hirszolgálati rádióhajó

Attól tartanak, hogy a hajók száztíz főnyi legénységükkel együtt elpusztultak az Arab-tengeren

Párizs, október 31. A francia haditengerészet körében rendkívüli nagy aggodalmat kelt, hogy három francia hadihajó, amelyeknek már néhány nappal ezelőtt meg kellett volna érkeznie Carachi kikötőjébe, még nem futott be a rendeltetési helyére. A három hadihajó közül kettő tengeralatt-

A legtöbb fertőzés kapuja a száj és a torok.
Az EGGER-féle

EGGOMINT

kellemes cukorka formájában fertőtleníti a száját s így megvédi a hűléstől és a torokfertőzéstől. Az EGGOMINT igen hatásos szer, hogy GYERMEKEINKET megvédjük veszélyes fertőző betegségekétől. Minden gyógyszerárban és drogueriában kapható.

Pedig ma ez a legégetőbb kérdése Ausztriának és a szomszédos államoknak is. A nyugati piacokon az angol és az északi országok konkurrenciái, valutáik leromlása következtében egyre erősebb lesz. A kivitel nyugat felé visszamegy. A természetes megoldás tehát egyedül a clearingsterü áruforgalom megszervezésében lenne az említett országok között, amelyek gazdasági területe elég nagy és elég gazdag ahhoz, hogy a tervszerű gazdálkodás mellett eltartsa magát. Jugoszlávia mezőgazdasági terményei és Ausztria és Csehszlovákia iparcikkei megtalálhatnák kölcsönös piacukat, ha egy okos devizamegállapodás megnyitná a sorompókat és mindegyik érdekelt állam életszükségeit figyelembe véve megjelölné a kiegyenlítőds utját.

járó, amelyek október 15-én hagyták el az ádeni kikötőt és öt nappal ezelőtt kellett volna megérkezniük Carachi. Attól félnek, hogy ez a három hajó amelyeknek száztíz főnyi legénységük volt, áldozatul esett a viharoknak, mely az elmúlt hetekben az Arab tengeren napokon keresztül dühöngött.

A kolozsvári nyugdíjasok kétségbeesztő segélykiáltása a pénzügyminiszterhez

Négy hónapja nem fizettek nyugdíjat a kolozsvári pénzügyigazgatóságon

Cluj-Kolozsvár, október 31. Nap-nap után beszámol a saját azokról a szörnyű torturákról, amelyeken a nyugdíjasok mennek keresztül. Hónapokon át minden nap megjelennek a hatatlan nyomorban tengődő nyugdíjasok a pénzügyigazgatóság épületében, hogy azt az éhbért, amit egy egész életen át folytatott nehéz verejtékes munka jutalmaként nyugdíj formájában juttat nekik az állam, ki is fizessék. Már számtalanszor kísérelték meg a nyugdíjasok, hogy a legfelsőbb helyekhez forduljanak panaszukkal. Sok eredménye egyik intervencióknak sem volt. De a nyomor úgy látszik, nem ismeri a csüggedést és ma egy újabb nyílt levél futott be szerkesztőségünkhöz, amelyet a nyugdíjasok kolozsvári szervezete egyenesen a pénzügyminiszterhez adresszál. A nyílt levél a következőképen hangzik:

Pénzügyminiszter Ur!
Kolozsvár Erdély fővárosa s ha Kolozsvár, Erdély miniszterének székhelyén lehetséges az, hogy a nyugdíjasokkal olyan felháborítóan bánjanak el, akkor mi történhetik azokkal, akik a szerencsétlen tartomány kis városaiban és falvaiban tengetik nyomorúságos életüket?

Miniszter Ur!
Eljött november elseje is! Az a hónap, amikor esedékes a lakbér és amikor mindenkinek el kell látnia magát a télen szükséges elsőrendű cikkekekkel és ennek ellenére még az augusztus havi nyugdíjak sincsenek kifizetve. A rendetlenül és nagy hátralékkal (négy hónap) történő nyugdíjkifizetések következtében mindazok a nyugdíjasok, akik egész életen át a közért és az állam érdekeiért tisztességesen szolgáltak, teljesen elszegényedtek, hitelüket kimerítették, házi költségvetésük összeomlott és ennek következtében ők maguk és családjaik a legsötétebb nyomorban sanylódnak.

Miniszter Ur!

A nyugdíjasokkal való bánásmód szegénye a román államnak. Nincsenek mentő-okok ennek indokolására, mert ha vannak százezeres és százmilliók a bukott bankok részére, ha van pénz a rengeteg autó és egyéb luxusautók számára, amelyek egyes tisztviselők és azok családtagjai céljait szolgálják, ha a fővárosban és a regát nagyobb városaiban pontosan lehet kifizetni a nyugdíjat, akkor meg kell legyen a pénz a mi betéteink kifizetésére is, amelyeket az állam tőlünk az évtizedes szolgálati idő alatt beszedett, sőt mi több, a pénzügyigazgatóság nagyobb dícsőségére egyesek még Kolozsváron is hozzájutnak nyugdíjajukhoz, de hogy milyen alapon, nem akarjuk leírni. Mert mint volt tisztviselőnk szegénykezünk ezen eljárás miatt.

Miniszter Ur!
Mit szóljanak az emberek, amikor látják, hogy az illetékesek nemhogy ténnek valamit a helyzet javítása érdekében, a mandarinokhoz méltó közömbösséggel elnézik, hogy ez az anarchikus helyzet, mely az állam tekintélyét teljesen aláást, tovább is folytatódik és az elégedetlenség baktériumai továbbra is szaporodjanak és jöjjenek egészen a kétségbeesésig, mely mindig a legrosszabb tanácsadó?!

Miniszter Ur!
Hét-nyolcezer kolozsvári és kolozsmegyei éhező ember (nyugdíjasok és családtagjaik) nevében mégegyszer kérjük: intézkedjék legsürgősebben, hogy az állam teljesítse kötelességét. Mi nem kérünk alamizsnát, kérjük szerzett és elvitathatatlan jogaink respektálását! Kérjük a törvényes alaphoz való visszatérést, vagyis betéteink pontos és rendszeres visszafizetését, mert ebből a kétségbeesztő helyzetből nagyon könnyen olyan események következhetnek, melyek a külföld előtt — ahol ez a nyugdíj-anomália nem létezik, — erről az oldalunkról is nagyon lealázó színben tűntessenek fel.

Cluj-Kolozsvár let tudósító illusztris v fer ország lung megye mentben. V elmúlt már hogy a zsidó harc legels lalkozására professzora ban. Az el ugyszólván latkozásokból Manfre sával és fe a keleturói és odaadás Doktorátus Josephus F nyában a vázolta fel böző zsidó számos mu romániai z zsidóság, t ismerője, a hivatkozik vében.

Természe fer dr-nak mozgalomb tében. A z torithatatl szavaiból, d séselőt be vinali zsidó sem biztató

— A buk fer dr. — jes gazdas Szinte fiz látni, hogy dóság nap dalmi jólé magyar ur polgármest tragba tiz Magas álla be, a törve zsidót lehe zás után k előtt az éri csak a bir rosszabbul volt zsidó lelhetetlen antiszemita előzte a rombolást, zett volna

A faipa zsidó kezel kovainai zs pezte, egy iparnak n ban a ron get. Zsidó leszámított és iparos mert nem pedig ann teljes cső tuel-gárdá sok, ügyve ket sem t

Ezzel a meg néh parasztság tal mindi antiszemita évbén, az kulminált és elkiser az antisz zsidók va ságaikat nem köte terméken rom zsid szemita r mentbe. A

A gazdasági válságban minden egyes zsidó tudatára kell hogy ébredjen annak: Palesztina az ő számára épül

Teljes gazdasági összeroppanás előtt áll a bukovinai zsidóság — A bukovinai parasztok számonkérnek a cuzista képviselőktől, hogy nem váltották be ígéreteiket

Dr. Manfred Reifer országgyűlési képviselő, bukovinai zsidóság egyik kiváló vezére nyilatkozik

Cluj-Kolozsvár, október 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Kolozsvár zsidóságának illusztris vendége van: dr. Manfred Reifer országgyűlési képviselő, aki Cămpulung megye zsidóságát képviseli a parlamentben. Viszonylag fiatal ember még, de elmúlt már egy negyed százada annak, hogy a zsidóság boldogulásáért folytatott harc legelső soraiban küzd. Polgári foglalkozására nézve tanár: a történelem professzora a csernovici zsidó gimnáziumban. Az elmúlt huszonöt esztendő alatt ugyszólván nem volt a zsidó közmegnyilatkozásoknak egyetlen ága sem, amelyből Manfred Reifer dr. bámulatos tudásával és felkészültségével és ugyanakkor a keleturópai zsidó temperamentumával és odaadásával ne vette volna ki a részét. Doktorátusi dolgozatát a bécsi egyetemen Josephus Flaviusról írta meg és tanulmányában a zsidó történelem alapvonatait vizsgálta fel. Se szeri, se száma a különböző zsidó világlapokban megjelent tudományos munkáinak és tanulmányainak. A romániai zsidóság és az egész keleturópai zsidóság történetének egyik legalaposabb ismerője, akire Dubnow is nem egyszer hivatkozik monumentális történelmi művében.

Természetes dolog, hogy Manfred Reifer dr.-nak vezetőszeret juttott a cionista mozgalomban s a bukovinai zsidóság életében. A zsidó jövőbe vetett hit és taníthatatlan meggyőződés sugároznak szavaiból, midőn a zsidóság aktuális kérdéseiről beszél. Holott az, amit a bukovinai zsidóság helyzetéről mond, távolról sem biztató és örvendetes.

A bukovinai zsidóság a teljes összeroppanás előtt áll
— A bukovinai zsidóság — mondja Reifer dr. — a szó szoros értelmében a teljes gazdasági összeroppanás előtt áll. Szinte fizikai fájdalom volt nézni és látni, hogyan veszíti el a bukovinai zsidóság nap-nap után gazdasági és társadalmi jólétének bázisait. Az osztrák-magyar uralom alatt Csernovicnak zsidó polgármestere volt, a bukovinai Landtragra tíz képviselőt küldött a zsidóság. Magas állami funkciókat zsidók töltöttek be, a törvényszéki bírák között nem egy zsidót lehetett találni. Az imperiumváltás után bedugultak a zsidó intellektuel előtt az érvényesülés lehetőségei. Nemcsak a bírói és tanári tisztség, de a legrosszabbul fizetett hivatalnoki állás sem volt zsidó számára megközelíthető. A kérelhetetlen következetességgel alkalmazott antiszemita gazdaságpolitika évekkal meg előzte a bukovinai zsidóságban azt a rombolást, amelyet ma talán a krízis végzett volna el.

Agyonnyomorították a zsidóság gazdasági erőforrásait
A faipart, amely száz százalékosan zsidó kezében van és amely egykor a bukovinai zsidóság fő jövedelmi forrását képezte, agyonnyomorították. A zsidó nagyiparnak nem volt létjogosultsága, ha abban a román töke nem vállalt érdekeltséget. Zsidó bank számára nem volt visszlezámitolási hitel. A zsidó kereskedőnek és iparosnak el kellett hagynia földjét, mert nem tudta biztonságban életét, vagy pedig annyira el van adósodva, hogy a teljes csőd szélén áll. A zsidó intellektuel-gárda különösképpen a fiatal orvosok, ügyvédek, tanárok elemi szükségleteit sem tudják ma már megkeresni.

Három zsidó, négy antiszemita képviselő
Ezzel a zsidósággal szemben indult meg néhány évvel ezelőtt a bukovinai parasztság körében egy, a hatóságok által mindig jóakarattalag alátámasztott antiszemita propaganda, amely az elmúlt évben, az emlékezetes sucevai pogromban kulminált. A lerogyolódott, eladósodott és elkeseredett parasztnak azt ígérték az antiszemita liga kiküldöttei, hogy a zsidók vagyonát felosztják közöttük, adósságaikat elegendik s adófizetésre többé nem kötelezik. A propaganda hálás és termékeny talajra talált és Bukovina háromezres zsidó képviselő mellett négy antiszemita reprezentánst is küldött a parlamentbe. Az utóbbi időben azonban mintha

alább hagyott volna az a feszültség, amely egy félévvel ezelőtt oly kritikus helyzetbe hozta a bukovinai zsidóságot. Azóta ugyanis a parasztnak rájöttek arra, hogy a cuzizmus hírnökei, akiket ők a parlamentbe küldtek, hamis ígérettel csalták ki a szavazatokat. Ez nem jelenti azt, hogy az állapotok ma Bukovinában megnyugtatók volna. Csernovicig nem juthat el az antiszemitizmus hulláma. Csernovicban nem voltak s remélhetőleg nem is lesznek zsidóellenes kilengések. Mert itt a rendbontók egy szervezett, öntudatos és fegyverrel felszerelt zsidósággal találják magukat szemben.

Minden zsidó meg kell értse, hogy Palesztina neki épül
A bukovinai zsidóság megdöbbenően sivar helyzetképek megrajzolása után az aktuális cionista kérdésekre terelődik a beszélgetés. Manfred Reifer dr. Silberbusch professzorral együtt jött Kolozsvárra, hogy beindítsák az ezévi Keren Hajjeszód kampányt. Felhívom a figyelmet arra, hogy az ezévi kampány meglehetősen nehéz körülmények között találja az erdélyi zsidóságot. Az őszinte meggyőződés vibrál a válaszbán:

— A mai helyzetben a zsidóknak különösképpen meg kell érteniük azt, hogy Palesztina nekik épül. A chaluc-ideáltól fűtött ifjuság ép úgy, mint a pozícióját és reményét vesztett zsidó polgár. Palesztinában ma feltétlenül jobb a viszonyok, mint bármelyik európai zsidó centrumban.

— És a politikai nehézségek?
— A Lloyd George-kormány óta, amely a Balfour-deklarációt adta, még nem volt Angliában olyan kedvező politikai atmoszféra a zsidó Palesztina számára, mint a jelenlegi nemzeti kormány alatt. Ha anyagi eszközöket és embereket küldünk Palesztinába, úgy nincs politikai

nehézség. Hatalmas zsidó tulajdonban levő földek várnak megmunkálásra. Ez a probléma lényege: ember és pénz. A Keren Hajjeszódnak e pillanatban 250 ezer fizető tagja van. Ha ezt a számot százezerrel fel tudjuk emelni, úgy a Keren Hajjeszód kiheveri a válság által szenvedett veszteségeket és Palesztina számára is megfelelő segítséget tudunk nyújtani. A Keren Hajjeszód az élő kapcsolatok megőrzésére és a válság által szenvedett veszteségeket és Palesztina számára is megfelelő segítséget tudunk nyújtani. A Keren Hajjeszód az élő kapcsolatok megőrzésére és a válság által szenvedett veszteségeket és Palesztina számára is megfelelő segítséget tudunk nyújtani.

Manfred Reifer dr. egyike a romániai zsidóság legragyogóbb szónokainak. Ma délelőtt szólni fog Kolozsvár zsidóságához. (k. r.)

CHARITÉ szanatórium

Dr. Steiner v. egyetemi nyilv. rk. tanár vezetése alatt.

Cluj, Str. Regală (v. Majális-u.) 12a

Uj osztályt rendszeresített napra 150, ill. 200 lej ellátási és ápolási díjjal. Műtét esetén lényegesen leszállított páuszai árak.

Manfred Reifer dr. egyike a romániai zsidóság legragyogóbb szónokainak. Ma délelőtt szólni fog Kolozsvár zsidóságához. (k. r.)

Szép haj 5 Leiért.

Van már Pixavon-shampoo

Egy kis csomag 2 mosásra elég és ára csak 10 Lei.

A Pixavon-shampoo mentes a szódától, puha, bőséges habot ad és pompásan illatozóvá teszi a haját.

Adott-e Rothschild pénzt a Heimwehr céljaira?

Parlamenti bizottságot követelnek az ügyek kivizsgálására

Bécs, október 31. Az osztrák parlament egyik legutóbbi ülésén szóba került a Kredit Anstalt igazgatóinak felelőssége. Dr. Danneberg szociáldemokrata képviselő a vita során kijelentette, hogy a Heimwehr zsidó bankdirektoroktól ismételt nagyobb összegeket kapott.
— Merem állítani, — mondotta Danneberg —, hogy minden cefolat ellenére is, a Heimwehr különböző antiszemita akcióihoz zsidó kapitalisták adták a pénzt. Dr. Danneberg követelte, hogy parlamenti bi-

zottság vizsgálja ki ezeket az ügyeket, anélkül is inkább, mert bizonyítékai vannak arra, hogy a Heimwehr irányító Pfriemer és Steidle még 2 évvel ezelőtt állandó vendégei voltak Louis Rothschild báró házában.
A bécsi zsidó sajtó ezzel szemben a következő információkat közli:
Igaz, hogy az osztrák nagyipari szövetség, amelynek zsidó tagjai is vannak, a Heimwehrt különböző pénzekkel támogat-

ta. Ilyen módon tehát a zsidó tagsági díjak is a Heimwehr céljait szolgálták. Ez természetesen a nagyipari zsidó tagjainak akarata ellenére történt. A zsidók nem egyszer a legélelkebben tiltakoztak a szövetségi pénzeknek ilyen célokra való felhasználása ellen. Tiltakozásuknak azonban soha nem volt foganatja. Az is kétségtelen, hogy a Rothschild a Heimwehrt soha nem favorizálta és soha pénzügyi támogatást nem nyújtott neki.

Ujra kísért a szovjet-moratórium lehetősége

Közelebről megvalósítják a font stabilizációját. Ujabb hírek a pénzügyi világválság frontjáról

London, október 31. Kétségesnek tartják, hogy a szovjet rendelkezni fog-e a kötelezettségei teljesítéséhez szükséges devizákkal, mert a világgiazi áruk ieromlása folytán Oroszország külkereskedelmi üzletei rosszul mennek. A hitelezők körében mindenesetre nagy konsternációt fog kelteni, ha a szovjet kénytelen lesz moratóriumot kérni.
London, október 31. Az argentinai pezó emelkedik, ami az argentinai buza versenyképességét gyengíti.
Dániában az aranystandard felfüggesztése november 30-ig van érvényben.

A jegybank üzletmenetét november hó végéig kormánybiztos ellenőrzi.
Sir Josiah Stamp, az Angol Bank egyik igazgatója sajtónyilatkozatban hangoztatta azt a meggyőződését, hogy a font stabilizációját közelebről keresztül fogják vinni. Szerinti most már nem várható az angol fizetési eszköz külföldi értékelésében nagyobb ingadozás. Stamp annak a reményének adott kifejezést, hogy a stabilizáció után a külkereskedelem rohamosan fel fog lendülni és Anglia pénzügyei megjavulnak.
Bécs, október 31. A Kreditanstalt igaz-

gatósága a jövőben öt tagból fog állani. Ezek a következők: Spitzmüller dr. vezérigazgató, Rottenberg dr. udvari tanácsos, Johann dr., Pollak dr. és Heller dr.
A pénzügyi híreket felmondásban levő aligazgatói és főtisztviselői közül többeket, akikre a bank további vezetésénél szükség van, újra szerződéstetni fogja leszállított illetményekkel.
Párizs, október 31. A Matin szerint a lengyel jegybank arany- és devizakészlete egy év alatt felére csökkent. Értéke jelenleg 145 millió zloty.

11. november 1
...és kapuja
...torok.
...féle
MINT
...formájában
...s így megvéd
...rokkfertőzéstől.
...hatásos szer,
...INKET meg-
...értőző beteg-
...gyógyesztár-
...ban kapható.
...több kérdése Ausz
...államoknak is. A
...ol és az északi or
...alutáik leromlása
...sebb lesz. A kivi-
...egy. A természetes
...l a clearing szerű
...zésében lenne az
...tt, amelyek gaz-
...gy és elég gazdag
...a gazdálkodás mel-
...szlavia mezőgaz-
...sztrria és Csehszlo-
...alálhatnak kölcsö-
...kos devizamegállá-
...mpokát és mind-
...szükségleteit fi-
...lné a kiegyenlítő-
...és egy
...egükkel együtt
...r 15-én hagyták
...öt nappal ezelőtt
...zmiók Carachiba
...z a három hajó
...nyv legénységük
...a viharok, mely
...z Arab tengeren
...hőngött.
...k két-
...sa a
...z
...zsvári
...ló bánásmód szé-
...mnak. Nincsenek
...kolására, mert ha
...pukott bankok ré-
...rengeteg autó és
...ra, amelyek egyes
...saládtagjai céljait
...osan és a regát
...ntosan lehet ki-
...kkor meg kell le-
...teink kifizetésére
...tőlünk az évtize-
...beszedett, sőt mi
...óság nagyobb di-
...Kolozsváron is
...hoz, de hogy mi-
...rjuk leírni. Mert
...zgyenkezünk ezen
...berek, amikor lát-
...k nemhogy tenné-
...javítása érdeké-
...méltó közömbös-
...ez az anarchikus
...tekintélyét telje-
...folytatódják és
...riumi továbbra
...jenek egészen a
...ndig a legrossz-
...svári és kolozs-
...nyugdíjasok és
...megégyeszer kér-
...rgésben, hogy
...ességét. Mi nem
...ük szerzett és el-
...respektálás!
...phoz való vissza-
...k pontos és ren-
...ebből a kétségbe
...könnyen olyan
...ek, melyek a kül-
...nyugdíj-anomália
...az oldalunkról is
...tüntessenek fel.

Külföldi kölcsön a költségvetési hiányok szanálására

(Első oldali cikkünk folytatása)

A kormány mindenestre igyekszik megfelelő preventív intézkedéseket fogantatni, hogy a deficit a jövő évi költségvetésnél elkerülhető legyen. Szigorúan alkalmazni fogják Popovici Mihály számvetőségi törvényének azon intézkedését, amely szerint az egyes minisztériumok költségvetését hónapról-hónapra a ténylegesen befolyt összegek nagyságának megfelelően állapítják meg. Addig semmilyen összeget nem fognak kiutalni, amíg nem lesz meg a megfelelő fedezet is. A rendes költségvetésen kívül egy rendkívüli költségvetést is készített a pénzügyminisztérium. E költségvetés bevételei a állam rendkívüli bevételeit alkotják. Ide számítja Argetoianu pénzügyminiszter a szeszkoncesszionálásból előreláthatólag befolyó összegeket is. A rendkívüli költségvetés bevételeit az állam belső tartozásainak rendezésére fogják fordítani. Végül ugyancsak ezzel kapcsolatosan remélik, hogy az esetlegesen előadódó hiányosságokat egy külföldi kölcsön révén sikerül majd pótolni.

Az adók revíziója

Az új költségvetés összeállítása aktuálissá tette az adók revízió alá vételének problémáját. Argetoianu tisztában van azzal, hogy a jelenlegi adózási kulcs nem felel meg az ország fizetőképességi standardjának. Elsősorban áll ez az egyenes adók bevételi előirányzatára, amelyet a jövő évre hétévmilliárd 300 millió lejben állapított meg a pénzügyminisztérium az előző évi költségvetés 9 milliárd 300 millió lejes előirányzatával szemben. Az adózási kulcs revízió alá vételének kérdését egyébként most tanulmányozza a pénzügyminisztérium tanulmányi osztálya.

Lupu audiencián jelenik meg a király előtt

Bucuresti-Bukarest, október 31. Dr. Lupu szerdán audiencián jelenik meg a királynál, aki előtt ismertetni fogja álláspontját a politikai helyzetről és beszámol szófiai tárgyalásairól is. A Curentul szerint Lupu egy koncentrációs kormány alakítását fogja ajánlani.

A nemzeti parasztpárt részéről Junian és Logosianu a közeli napokban Londonba utaznak Titulescuhoz. Az elnökség kérdésében döntés természetesen csak a két politikus hazaérkezése után lesz.

Ha Németország új moratóriumot akar kérni, a Young-tervben megállapított eljárást kell követnie

London, október 31. Washingtoni hivatalos felfogás szerint abban az esetben, ha Németország a jövő év júniusában moratóriumot akar kérni, a Young-tervben megállapított eljárást kell követnie és kérnie kell a Nemzetközi Fizetések Bankjánál a moratóriumkérés esetére megállapított külön bizottság összehívását. A bizottság meg fogja vizsgálni Németország fizetőképességét. Ha a bizottság elköszült jelentésével és az európai főbb hitelező hatalmak döntöttek állásfoglalásukról, az amerikai kormány is meg fogja a maga részéről vizsgálni: mi lenne célszerűbb, az európai adósságok csökkentése, vagy a fizetések újabb kitolása.

Az Egyesült Államoknak mindenestre szabad választása lesz a két megoldás között.

Berlin, október 31. Németország július végén 23 és félmilliárd márkával tartozott a külföldnek. Ebből 12 milliárd rövidlejáratu hitel. Az azóta eltelt három hónap alatt egymilliárdot visszafizettek a külföldnek.

Párizs, október 31. A Paris Soir newyorki távirata szerint az AngolBank és a Német Birodalmi Bank jövő héten esedékesse váló kölcsöneit Amerikában meg fogják hosszabbítani.

Cyprusban még most sem állott helyre a rend. Londonból jelentik: Cyprus déli részén még nem állott helyre a rend. Larnaca környékén rendbontók csoportjai közigazgatási épületeket ostromoltak meg és gyújtottak fel. A karhatalom északon feleslegessé vált osztagait a sziget déli részeire rendelték. A zendálók őrizetbe vétele tovább folyik.

Ma! Leghatásosabb fertőtlenítő — a „Vörös-Kereszt” fertőtlenítő gyógyszerpapán!

Ujabb nagyszabású ipari kémkedést lepleztek le Németországban

Szovjetország részére ellopták az A. G. Farbenindustrie legféltettebb gyártási titkait

Berlin, október 31. Németország világszerte ismert legnagyobb vegyészeti gyárának, az A. G. Farbenindustrie bitterfeldi telepén nagy ipari kémkedést fedeztek fel. A kém szervezet ügyében megindított nyomozás során megállapították, hogy a Szovjet-Oroszország részére végrehajtott kémkedés céljából hatalmas kém-szervezetet létesítettek, amelynek az volt a rendeltetése, hogy a Farbenindustrie gyártási titkait kilesse.

A bitterfeldi gyártelepnek több munkása igyekezett hozzájutni a gyárban

előállított vegyi cikkek, műtrágya és robbanóanyagok, továbbá a szintetikus uton előállított drága kőutazatok és könnyebb fémek gyártási titkaihoz. Több esetben sikerült is hozzájutni ezekhez a titkokhoz, amiket azonnal kiszolgáltattak a szovjetországi megbízottaknak, akik azokról nagy összegeket fizetett.

A bitterfeldi rendőrség négy munkást letartóztatott. A legközelebbi napokban több újabb letartóztatást várnak.

A bolgár kommunisták nagy botrányt rendeztek a Szobranje téli ülészakának megnyitásán

Muszánov miniszterelnök kijelentette, hogy Bulgária külpolitikájában lemondott az erőszak eszközeiről

Szofia, október 31. A Szobranje téli ülészakát szerdán délután nyitották meg Szófiában ünnepélyes keretek között. Politikai körökben igen nagy érdeklődés előzte meg a bolgár kamara megnyitását, mert fontos belpolitikai kijelentéseket vártak Muszánovtól, az új bolgár miniszterelnöktől. Ez a belpolitikai szenzáció azonban elmaradt és helyette egy nagy botrány tette em lékezetessé ezt az ülést.

Muszánov miniszterelnök a királyi dekrétumot olvasta fel, amellyel az ülészakot megnyitották. A király nevének említésekor a kommunisták nagy zajt csaptak. Az elnök szokásos figyelmeztetése nem használt sőt a kommunisták még zajosabb jeleneteket provokáltak. A botrányra csak

úgy tudtak véget vetni, hogy az elnök két kommunista képviselőt három ülésről kitiltott. Erre helyre állott a rend és Muszánov nyugodtan folytathatta beszédét.

Bulgária új miniszterelnöke kijelentette, hogy a kormány az a célja, hogy a belső békét megerősítse, mert csak így lehet a konszolidáció nagy munkáját befejezni. A kormány gondoskodik a munkásság jólétéről is, de bolsevista propagandát nem tűr meg. Az ország külpolitikáját illetően Muszánov kijelentette, hogy Bulgária külpolitikájának irányai a béke és a megértés. Bulgária lemond az erőszak eszközeiről s bizik a nagyhatalmak jó szándékában.

Dr. Derer csehszlovák közoktatásügyi miniszter nyilatkozott a héber iskolákról, a tervezett rabbiszemináriumról és a cionizmusról

„A cionizmus olyan mozgalom, amellyel valamennyi országnak számolnia kell”

Prága, október 31. Dr. Derer, Csehszlovákia közoktatásügyi minisztere a napokban fogadta a zsidó sajtó képviselőit, kik előtt nyilatkozott az aktuális iskola és kulturproblémákról. Dr. Derer mindenekelőtt kijelentette, hogy még nincsen hivatalos tudomása arról, mintha a csehszlovákiai egyetemeken takarékosági okokból a külföldiek beiktatását megszorították volna. Ezekről a dolgokról az újságokból értesült és azonnal átírt illetékes helyre, hogy részletes információkkal szolgáljanak.

Eddig a pozsonyi egyetemről jött válasz. Az egyetem tanácsa közli a miniszterrel, hogy ebben az évben is, különösen Lengyelországból és Romániából igyekeznek zsidó diákok nagyobb számban beiratkozni az egyetemre. Az egyetem mindnyájakat felvette.

Nincs numerus klauzuz

Semmi körülmények között nem fogjuk bevezetni a numerus klauzuzt, — mondta a miniszter — ez elvitázhatatlan tény. Hallottam, hogy Lengyelországban és Romániában a csehszlovák konzulátusok a vizum kiadása körül akadályokat gördítenek a tanuló ifjúság elé. Erről sincs még hivatalos tudomásom, de már információkat kértem a külügyminisztériumtól.

Dr. Derer ezután a csehszlovákiai héber és zsidó iskolaügyről beszélt. Közölte az újságírókkal, hogy a zsidó iskoláztatás kedvező mederben fejlődik.

Kiárusítás

olcsón beszerezhető

PAPLAN

szükségletét a volt JUDOVICS LAZÁR-féle textilüzletben CLUJ, Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi M.-u.) 7. szám.

Héber mintaiskolák

Nemrég meglátogattam — mondtam — a ruszinszkói héber iskolákat, megnéztem a munkácsi héber gimnáziumot és megállapíthatom, hogy egy a héber elemi, mint a középiskolák az állami iskolákkal egy szinten állanak. Amikor a gimnáziumot megalapították, az iskolaegyesület kötelezte magát arra, hogy nem vesz igénybe állami szubvenciót. Az állami közigazgatás azonban, látva az iskola szép fejlődését, stipendiumokkal és járulékokkal, az intézetek könyvtárainak segélyezésével részt vett az iskolák támogatásában.

Meg kell jegyezni, hogy a Ruszinszkóban működő cseh iskolákba nem erőszakkal kényszerítik a zsidó gyermekeket. A zsidók maguk kívánták sok helyen, hogy az állami nyelvet oktató iskolákba járjanak gyermekeik. Nem tartom helyesnek, hogy a zsidóságot kényszerítsük az államot alkotó nemzethez való szorosabb kapcsolatokra. Véleményem szerint a közöttünk élő zsidók mindenkéltől tartásának szorosabb nexust azokkal a nemzetiségekkel, amelyek között élnek.

A prágai rabbiszeminárium

A miniszter ezután szóvá tette a tervezett prágai rabbiszeminárium ügyét és kijelentette, hogy ez ellen a kormány részéről semmiféle elvi kifogások nem merültek fel. A tárgyalások még folyamatban vannak. Mi minden vallási közület in tezményeit — mondotta a miniszter — szubvencionáljuk, nincs tehát akadálya, hogy egy zsidó szemináriumot ne támogassunk. A zsidó kultuszcélokra egyébként a költségvetésben 1.650.000 cseh koronát irányoztunk elő.

A cionizmussal szemben való álláspontjáról dr. Derer a következőképpen nyilatkozott:

A cionizmus

A cionista mozgalom két irányban fejlődik. Egyfelől Palesztinát, másfelől a zsidók nemzeti öntudatát istápolja. Jól tudom, hogy a két dolog szorosan egymáshoz tartozik. A cionista mozgalom nemcsak a Palesztinában élő zsidók nemzeti öntudatát fokozta, hanem azokat is, akik Palesztinán kívül élnek. Az egész világon széjjelbört zsidóságot aligha lehet Palesztinában egyesíteni. A zsidóság az egyes országokban sokkal jobban oda van gyökerezve a rögökhöz, amelyen él, sem hogy könnyen ki lehetne onnan tépni. Ha ez megtörténne, nemcsak az illető ország zsidósága sýnylené ezt meg, hanem maga az állam is gazdasági és kulturális konszolidációjában. A cionizmusban olyan mozgalmat látok, amelynek természetesen kellett fejlődnie. Olyan tényező, amelylyel számolni kell.

A kormány gazdasági bizottsága elé viszik a cukorgyárosok Carpen iparügyi miniszter ultimátumát

Bucuresti-Bukarest, október 31. Mint tegnap megírtuk, az ipari és kereskedelmi minisztérium és a cukorgyárosok között a harc kiéleződött. Vasilescu Carpen ipari és kereskedelmi miniszter a tegnapi értekezleten erőiesen követelte a cukorgyárosoktól, hogy haladéktalanul vigyék keresztül a cukor árának nyolc lejjel való leszállítását. A cukorgyárosok azt válaszolták, hogy erről szó sem lehet, December 15-ig feltétlenül fentartják a jelenlegi árakat, azontul pedig hajlandók a kormánnyal a leszállítás mértékét illetően tárgyalásokba bocsátkozni.

Bukaresti jelentés szerint Vasilescu Carpen iparügyi miniszter ultimátumot intézett a cukorgyárosokhoz, amelyben felhívja őket, hogy december 15-ig vigyék keresztül az árleszállítást, ellenkező esetben szabaddá teszi a cukor behozatalát. A cukorgyárosok a kormány gazdasági bizottsága elé akarják vinni az ügyet és ennek a határozatától teszik függővé további magatartásukat.

Biriescu Nicolae ügyész törvényszéki elnökké nevezték ki. Az igazságügyminisztérium szombaton táviratilag értesítette a kolozsvári törvényszéket, hogy dr. Biriescu Nicolae ügyész, a vezetőügyész helyettesét, törvényszéki elnökké nevezték ki. A szép multra visszatekintő Biriescu dr. kinevezése általános meglepetést keltett és egy a bírói kar, mint barátai részéről számosan üdvözölték a rokonszenves bíró.

Nove lefo

Az első beameri

Bucuresti-Bukaresti telefonok Románia telefon del. Sorra vette érintkezést a ny és ma már ugy állammal helyre kapcsolat. Mint telefonársaság létesíteni Román November 9-én

Petrim

Oradea-Nagy Kelet tudósító előtt óriási felt hogy Petringer ter és vasgárdi közzé, melyben ti tisztviselőket munkára jelentétesült Fer cim

Betegse tottak

Oradea-Nagy Uj Kelet tudóadi Triton s mint egymillására caför szombaton al Nagyvaradon mely hónapodését, jelenté taléka volt,

Nove Lörinc

Cluj-Koloz Kelet tudósi böző hírek zes szökött kapcsolatban híresztelések gál és az a tekkel letart meg haza K seknek adot ciája egésze pen jókor k híresztelések őrségnek az ton délelött bíróhoz.

A távirat

November 9-én megindul a telefonforgalom Románia és Amerika között

Az első beszélgetést Ghica külügyminiszter és Stimson amerikai külügyi államtitkár fogják lefolytatni

Bucuresti-Bukarest, október 31. Az amerikai telefontársaság fokozatosan építi ki Románia telefontársaságát és a külföldi telefontársaságok közti kapcsolatokat. Sorra vette fel az ország a telefontársaságok felállítását minden európai állammal helyreállítva a normális telefontársaságok közötti kapcsolatot. Mint Bukarestből jelentik, a telefontársaságok sikeres kapcsolatokat létesítettek Románia és Amerika között is. November 9-én megindul Amerika és Ro-

mánia között a normális telefonforgalom, amelyet Budapesten és Párizson keresztül fognak lebonyolítani.

Az első beszélgetést — mint ilyenkor szokásos — az Egyesült Államok külügyi államtitkára és Ghica herceg román külügyminiszter fogják egymással lefolytatni. A következő beszélgetést a washingtoni román követség és az I. T. T. távíratok irodája romániai tudósítója fogják lefolytatni.

Petringeranu, mint a nagyváradi munkanélküliség apostola...

A lelkes cipésmester legújabb hőstette

Oradea-Nagyvárad, október 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Néhány nappal ezelőtt óriási feltűnést keltett Nagyváradon egy Petringeranu, az ismert cipésmester és vasgárdista politikus felhívást tett közzé, melyben felszólítja a munkanélküli tisztviselőket, hogy naponta egy órai munkára jelentkezzenek a Gen. Mosoiuon létesült Fer című cipésműhelyben. Ugyan-

akkor Petringeranu azt is kérte, hogy az írógepraktárok megfelelő számú írógépet bocsássanak rendelkezésére, hogy a munkanélküliekkel ezekkel is segítsenek.

Természetesen azt senki sem tudja, hogy mit és mennyit dolgoztak és főleg hogy miből fizeti ezeket a munkákat Petringeranu. A cipésmester felhívását éppen ezért senki nem is veszi komolyan.

Betegsegélyző tartóztartása fejében elszállították a nagyváradi Triton szeszgyár egész irodai berendezését

Csupasz falak maradtak csak meg a Triton szeszgyárban

Oradea-Nagyvárad, október 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). A nagyváradi Triton szeszgyárra kivetett több mint egymilliárdos pénzbírság realitására efor rá az az érdekes eset, ami szombaton általános feltűnést keltett Nagyváradon. A Triton szeszgyárnak mely hónapok óta beszüntette működését, jelentékeny betegsegélyzői háttérrel volt, amelyet a gyárüzem be-

szüntetése miatt nem törleszthetett. Szombaton a betegsegélyző egyik hivatalnokja végrehajtó társaságában megjelent a Triton szeszgyár épületében és az ott található összes bútort elszállította. A gyárnak egyetlen irodai felszerelési butora sem maradt és a hivatalnokok működése után csupasz falak hirdetik a feketeszesz uralmának „gigászi” jövedelmeit.

November 5-én, vagy 6-án tárgyalja Lőrinczy ügyét a sorocai orosz-román vegyes bizottság

November 10-ig Kolozsvárra szállítják Lőrinczyt

Cluj-Kolozsvár, október 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Napok óta különböző hírek keringenek Lőrinczy Mózes szökött bankigazgató személyével kapcsolatban. Az egészen komolytalan híresztelésekre a sajtó egyrésze is reagál és az a tény, hogy Lőrinczyt hetteket letartóztatása után sem hozták még haza Kolozsvárra, olyan feltevéseknek adott tápot, amelynek tendenciája egészen nyilvánvaló volt. Éppen jókor keresztelte a rosszindulatú híresztelések lavínját a sorocai rendőrségnek az a távirata, amely szombaton délelőtt érkezett Pastea vizsgálóbíróhoz.

A távirat felvilágosítást nyújt arra

vonatközlő, hogy Lőrinczy hazaszállítása miért késett. Megirtuk annak idején, hogy Lőrinczyt román-orosz vegyesbírószék elé kell állítani, melynek döntenie kell afelől, hogy milyen körülmények között szökött át a határon Lőrinczy. A szombaton érkezett távirat beszámol a késés okairól. A román-orosz vegyesbírószék csak havonta egyszer ül össze és Lőrinczy ügyét november 5-én vagy 6-án tárgyalja. A vegyesbírószék döntése után Lőrinczyt azonnal hazaszállítják, így tehát a szökött bankigazgató november 10-ig feltehetően a kolozsvári hatóságok foglyaként lesz.

Arainkat lényegesen LESZÁLLÍTOTTUK

10 fával fűt egy **24** szobát **órán** át

Árjegyzéket díjtalanul küld:

Szántó Dezső és Fia
ORADEA

Helyi képviselő: **BARZEL** vas-üzlet Cluj, Széchenyi-tér

LE AZ ÁRAKKAL!

Reklám osztályom
rendkívül olcsó árai!

1 m. vászon . . L. 13

1 m. mosott vászon L. 19

1 m. tenisz . . L. 19

1 m. mosó tweed L. 29

1 m. flanel pasztel színekben Lei 35

1 m. mintás barchet Lei 45

1 m. mintás flanel Lei 63

1 m. mintás ruhabársony L. 88

1 m. ruha szövet L. 66

1 m. 140 cm. széles kabát szövet L. 120

1 pár férfi zokni L. 25

1 drb férfi zefir ing Lei 175

SZABÓ JENŐ
divatnagyruházában, CLUJ

Ha a török tutajos kérni merészeli a fuvardíjat Jorga miniszterelnöktől

Érdekes történet Románia közigazgatási dzsungeléből

Bucuresti-Bukarest, október 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Jorga miniszterelnök az utóbbi időben gyakran látogatott el a Dobrudzsai Siliistra megyébe, ahol külföldi archeológiai munkásokat ellenőriz. A miniszterelnök tegnap ismét egy ilyen archeológiai ásatástól tért vissza a fővárosba. Jorga autóját, mint rendesen, ez alkalommal is egy Tefvni nevezetű török egyén szállította át kompjával a vízen. Partraszállás után a tutajos elpanaszolta a miniszterelnöknek, hogy a legutóbbi fuvarért még mindig nem kapta meg járandóságát.

A miniszterelnök hihetetlenül dühbe gurult. Azonnal magához kérte a hatósági

vezetőket és szigorú vizsgálatot rendelt el. A miniszterelnök ezután folytatta útját, a hatóságok pedig megkezdték a vizsgálatot, amely azonban Tefvni tutajosra tragikus eredménnyel végződött. Kiderült ugyanis, hogy a községhezán kifizették a Jorga átszállításáért járó pénzt, ez azonban ismeretlen kezekben elszármag. Mint-hogy a szankció így nem látszott elkerülhetőnek, a helyi potentátok a rendőrségre vitették a török tutajost, akit irtózatosan elverték, majd lecsukták a rendőrség fogdájában. Mai napig is ott ül, mert merészelt a fuvardíjat az ország miniszterelnökétől követelni.

„Ha nem intézkednek sürgősen, szabadlábrahelyezzük Vulpeanut” — írják Budapest-ről Kolozsvárra

A külügyminisztérium még most sem indította meg a diplomáciai eljárást Vulpeanu kiadatásáért

Cluj-Kolozsvár, október 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Közel egy hónapja annak, hogy Vulpeanu, a homoszekszuális beszercei táncosnő átszökött a határon. Vulpeanut a budapesti rendőrség hamarosan letartóztatta és azóta egyre huzak-vonják a diplomáciai eljárást, melynek már régen be kellett volna fejeződnie. Az Uj Keletben részletesen ismertettük ennek a nem mindennapi ügynek minden fázisát és azokat a körülményeket, amelyek hozzájárultak Vulpeanu szökésének elősegítéséhez. A nehézkes diplomáciai eljárás de elsősorban a bukaresti hatóságok indolenciája most pedig azzal a veszéllyel fenyeget, hogy a budapesti rendőrség letartóztatott Vulpeanut szabadlábra helyezik és akkor végképpen eltűnik a romániai nyomozóhatóságok elől.

A budapesti főkapitányság ugyanis a mai napon értesítette a kolozsvári rendőrséget, hogy Vulpeanu harminenapos vizsgálati fogsága rövidesen lejár és amennyiben a romániai hatóságok nem intézkednek a gyilkos hazaszállításáról, úgy kénytelenek lesznek szabadlábrahelyezni.

A kolozsvári rendőrség érthető feltűnést keltett ez a híradás, ami nem jelent egyebet, mint azt, hogy a külügyminiszté-

rium egyszerűen elfelejtette az odaküldött aktákat Budapestre továbbítani. A rendőrségnek pedig már hetek óta az az információja, hogy Bukarestből az iratok már régen felkerültek Budapestre. A kolozsvári rendőrség úgy tudta, hogy Vulpeanu állampolgársági bizonyítványát már Budapestről kérték, hogy az odajuttatott aktákat azzal kiegészítsék.

Hogy mennyire kényelmes a külügyminisztérium, azt igazolja az, hogy az állam polgársági bizonyítványt már hetekkel ezelőtt elküldték Bukarestbe, de a külügyminisztérium még a kiegészített aktákat sem küldte fel Budapestre. A kolozsvári rendőrség a budapesti távirat vétele után azonnal érintkezést keresett Bukaresttel és érthető aggodalommal érdeklődött a dolgok iránt.

Ezek után remélhető, hogy a külügyminisztérium mégis megteszi az intézkedéseket és nem hagyja szabadlábrahelyezni a homoszekszuális gyilkost.

Most már igazán tanuljon románul: 100 ujságcikk alapján. Eddig 200 lej volt, most csak 150 lej Lepagenál, Cluj.

HIREK

UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Bátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
 Helyi utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— A Zsidó Párt kolozsvári Ifjusági szekciója november 2-án, hétfőn este 8 órakor tartja választmányi ülését. Az elnökség pontos munkaprogramot készített jelen lefolytatandó akcióra vonatkozóan és a választmány lesz hivatva a programot elfogadni és végrehajtani megjelölt egészségügyi munkamegosztás mellett. Az elnökség már kiküldte a tagoknak meghívókat és ezúton is kéri őket, hogy üléseken a fontos tárgyszorozatra való tekintettel feltétlenül megjelenjenek.

— Tengerbe zuhan egy jugoszláv repülőgép. Bécsből jelentik: a grazi Tagespostnak jelentik a dalmáciai Spalatóból, hogy Slano partvidéki helység közelében a jugoszláv haditengerészeti iskola egyik bombavető repülőgépe a tengerbe zuhan és elmerült. A gép öt utasa életét veszítette.

— A kolozsvári Charité-szanatórium Dr. Steiner v. egyet. nyilv. rk. tanár vezetésével — számolva a beállott gazdasági válsággal, hogy lehetővé tegye a szegényebb viszonyok között élő közepes rétegre betegsége esetén kórház helyett a sanatóriumi ellátást és apóaszt igénybe venni, egy új osztályt létesített, ahol már napi 150, illetve 200 ággyal elhelyezést találnak a betegek, beértve a sanatóriumi diétás ételmezést, gondos ápolást, állandó orvosi felügyeletet stb. Ennek megfelelően az egyéb szolgáltatásokat is (műtét, gyógyszer stb.) jelentősen lecsökkentették és a műtét esetén mérsékelt pausz árakat vezetett be, úgy, hogy a kórházak külön osztályainak áránál is jóval olcsóbb lett.

— Ügyvédi hír. Dr. Giurgiu Traian ügyvédi irodáját áthelyezte az Iparkamara új palotájának felemelére, Piața Szeva Vodă 5 sz. alá.

— Súlyos autószerencsélenség Troppauból. Troppauból jelentik: A Troppau és Komarov közötti országúton tegnap délután fél hat órakor súlyos autószerencsélenség történt, amely egy ember életét követelt áldozatul. Öt további áldozat haldoklik. Egy Troppauból érkező autó a hucini vasúti kereszteződésnél összeütközött egy személyvonattal. A mozdony 12 méterre cipelte magával az autót, amely pozdoriájáig tört. A soffőrön kívül az autónak 10 utasa volt, akik mindnyájan megsebesültek. Mindnyájukat beszállították a troppau kórházba, ahol még az éjszaka folyamán meghalt Olsár Jenő az autó tulajdonosa. A soffőr csak könnyebben sebesült meg. A vizsgálat megállapította, hogy a mozdonyvezető nem érthető felelős. Az autó soffőre előző éjjel szolgálatot teljesített és oly áradt, hogy nem hallotta a mozdony füttyjeit.

— Asszonyom, van automobilja? A kérdés kissé különös, mert hiszen leginkább olyanokhoz van intézve, akik már autót vezetnek. De éppen ezeket érdekelteti. Mert legközelebb egy olyan kirándulást tehetnek, amelyen nincsenek álvette a közlekedés szabályainak és a közlekedési közegek intézkedéseinek. November 15-ig az összes automobilisták gépeikkel felhajthatnak a Cielopalota II. és III-ik emeletére, hogy megtekinték a „Milyen legyen az otthonom” kiállítását. Így nem kell gépeiket az utcán hagyni, aki kellemetlen és néhol tiltos is. A Cielopalota külföldi mintára van építve, hogy az emeletre is fel lehet hajtani. De a gépek megállhatnak a „Milyen legyen az otthonom” kiállítás bejáratánál is, ahol a palota tágas termeiben megtekinthető mindaz, ami egy modern és kényelmes lakás belső berendezéséhez szükséges. Hálószobák, ebédlők, irodák, szalonok, dohányzó, konyhák, fürdőszobák, sportoló helyiségek, szőnyegek, függönyök, porcellánok, kristályüveg, diszpárnák lesznek kiállítva a legpraktikusabb és legmodernebb stílusokban, úgy, hogy mindenki megláthatja, hogy hányféleképpen lehet egy lakást szépen, praktikusán és kellemesen berendezni. A kiállításban magán is lehet vásárolni, de ez nem kötelező. Akinek nincsen autója, liften megy fel a kiállítás termeibe.

Zsidók! Zsidók!

Vasárnap, november 1-én, este 9 órakor a régi Iparkamara disztermében

Nagy zsidó meeting!

Tárgy:

„A zsidóság mai helyzete, annak okai és perspektívái“

Előadók:

- Dr. Fischer Tivadar kamarai képviselő (Cluj)
- Dr. Manfred Reifer kamarai képviselő (Csernovitz)
- Dr. Balázs Endre ügyvéd (Cluj)
- Dr. N. M. Gelber író (Varsó)
- Prof. J. Silberbusch (Bukarest)

Beléptidij nincs!

Minden zsidó ott legyen!

Beléptidij nincs!

— A spanyol kormány el akarja bocsátani a tisztviselőket. Madridból jelentik: A spanyol kormány a köztisztviselői létszámot felére akarja leszállítani, hogy az állami kiadásokat csökkenthesse. A tisztviselők körében nagy az izgalom és elkeseredés. Tömegtüntetési kísérletek miatt a karhatalmat megerősítették.

— Visszaérkezett külföldi tanulmányutjáról Szigeti Pál optikus. Szigeti József, az ismert kolozsvári optikus fia, Pál, külföldi tanulmányai befejezésével hazatért. A jénai állami látzerészeti főiskolát végezte el sikeresen és ugyanott oklevelet kapott. Az optika terén nyert általános alapos szaktudását C. Zeiss optikai gyárban pár hónap alatt tökéletesítette. Most édesapja Jorga (v. Jókai) ucca 2. szám alatti üzletében fejti ki tevékenységét a kolozsvári látzerészeti-technika nagy nyereségére.

— Eljegyzés. Sonnenschein Lenkét a pankotai ker. rabbi leányát eljegyezte Neumann Ferenc Alba-Iulia.

— Vass Piri és Lukács József házassága. Csütörtök délen a kolozsvári anyakönyvi hivatalban a Magyar Színház két szimpatikus fiatal tagja kötött házasságot. Vass Piri, a szép és kedves fiatal színész és Lukács József, a színház agilis titkára jelentek meg az állam képviselője előtt, aki a szokásos formások után házastársaknak nyilvánította őket. Tanuk voltak dr. Clonța Jenő helyettes rendőrkészvő és Renner Frigyes börgyári igazgató.

— A bőkezű Paderewski. Varsóból jelentik: Paderewski, a világhírű lengyel zongoraművész, Lengyelország első köztársasági elnöke hathónapos amerikai hangversenykörútja után mostanában Londonban, Liwerpoolban, Birminghamban és más angol városokban aratott nagy sikereket. Paderewski most közölte a lengyel kormánnyal, hogy turnéjának jövedelméből Varsóban emlékművet állíttat House amerikai alezredesnek, akinek nagyrésze van a független lengyel köztársaság megalakulásában. A művész eddig már két drága emlékművet ajándékozott Lengyelországnak és pedig egy Jagello-szobrot Krakásban és egy Wilson-szobrot Pozenben.

— Ischiásznál egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz reggel éhgyomorral véve előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű székletet biztosít. Orvosi tapasztalatok dicsérik a Ferenc József viz azon kitűnő hatását, amelyet vese, hólyag-, prostata- és végbélbajoknál is kifejt. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Elhunyt cseh zeneszerző. Prágából jelentik: Prágában hatvanegyes korában meghalt Celansky L. W. ismert cseh-szlovák zeneszerző és karmester, aki 1907-ben zeneigazgatója volt az akkor megalakított Prag-Weinberge színháznak. A cseh-szlovák köztársaság megalakulása után Celansky szervezte újjá a cseh filharmonikusokat.

— Diplomáciai affér Németország és Perzsia között. Berlinből jelentik: A Németország és Perzsia közt felmerült diplomáciai affért sikerült elsimítani, amennyiben a német kormány kiutastotta az állam területéről a perzsa emigránsok egyik vezérének és betiltotta lapjukat, amelyben a perzsa sah ellen állandóan támadásokat intéztek.

— Ma, vasárnap avatják fel Eisler Mátyás síremlékét. A kolozsvári izraelita hitközség kiváló és tudós főpapjának, dr. Eisler Mátyás főrabbinak síremlékét f. évi november hó 1-én, vasárnap d. e. 11 órakor fogják ünnepélyesen felavatni és rendeltetésének átadni a házsongárdi temetőben. E kegyeletes aktusra a megboldogult főrabbi híveit, ismerőseit és barátait ezúton hívja meg a Hitközség és Szt. egyelet.

— Kelet Népe. A Kelet Népe legújabb száma a jövő héten jelenik meg. Ezuttal Szabó Imre egy eredeti regénye jön a balkáni terrorszervezetek női tagjainak félelmetes munkájáról. A regény szenzációja lesz a könyvpiacnak. A következő szám változatos és terjedelmes lesz és többek között néhány iven közli a Toledó regény folytatását és befejezést. A Kelet Népe előfizetési ára felévre 230 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztálya utján is.

— Az olasz legfelsőbb katonai bíróság elnöke — zsidó. Rómából jelentik: Az olasz hadsereg aktív tábornokát: Angelo Modenát a napokban kinevezték Olaszország legfelsőbb hadbírójának elnökévé. Angelo Modena tábornok a legtekintélyesebb olasz tisztek egyike, aki a háborúban önálló hadsereget vezetett. Angelo Modena, aki régi olasz zsidó család sarja, kiváló hadügyi teoretikus, akinek könyveit a katonai akadémiákon évtizedek óta használják.

— Emelkedett az orosz petróleumtermelés. Londonból jelentik: Az oroszországi petróleumtermelés az elmúlt évvel szemben 23, az 1929 évvel szemben 59 millió hordóval növekedett. A petróleumtermelés egyébként világviszonylatban erősen esőkent.

— A kínai kormány is emeli a vámokat. Sanghaiból jelentik: A kínai kormány a vámtarifákat november elsejétől 10 százalékkal felemeli. A többletösszegeket a hankau árvízkatasztrófa árosultjainak felsegélyezésére fogják fordítani. A kínai kormány reméli, hogy három hónap leforgása alatt 13 millió dollár értéket juttathat segélyezési célokra. A jövő év közepétől 1935-ig újabb öt százalékos vámemelés lesz Kínában az amerikai buza vételárának annuitásösszegei törlesztésére.

— Luxusadót vezetnek be Amerikában. Londonból jelentik: Az amerikai kormány a luxusadó bevezetésének gondolatával foglalkozik. A mozikkal is 10 százalékos luxusadót akarnak fizettetni. A mozi-trösztök hatalmas ellenakciót indítottak meg.

Aki mer, az nyer

Merjen Ön is, mert 1 millió lej készpénzt nyerhet a

Református Kórház sorsjeggyel!

Egy sorsjegy ára 100 lej, kapható tözsdékben, bizományosoknál és a Központi Sorsjegyirodánál Cluj-Kolozsvár, Strada Bratianu No. 51. (Volt Király ucca). Telefon 905.

NAPROL-NAPRA

*

A vezető budapesti sörgyárak 100 ezer ebédet ajánlottak fel a szegények téli nyomorenyhító akciója céljaira. Téli kezdetétől tavaszig naponta ezer ebédet fognak kiszolgálni vendéglőkben a sörgyárak számlája terhére.

*

Az amsterdami-bataviai légi postajárat repülőgépe ma leszállt a littoriói repülőtéren. A hollandindiai gép első esetben szállt földre olasz területen, mert eddig rendes utvonala a Balkánon — Mezopotámián és Indián át vezetett Jáva szigetére.

*

A Daily Expressnek jelentik a kanadai Ottavából: A Glace öböltől Vancouverig országútépítés vette kezdetét. Ez lesz a világ leghosszabb országútja. A 3500 mérföldes országút építése egy időre enyhít a kanadai munkanélküliségen.

*

Német filmexpedíció utazott el Afrikába, a Viktória tóhoz és a Kongó vidékére. A filmoperatőrök a törpe négerek országáról és az emberszabású majmokról akarnak filmet készíteni. Az expedíció Afrikában repülőgépeken utazik.

*

Az Egyesült Államokban hetenként 40 ezer személy- és teherautót gyártanak. Egy év előtt a gyártás hetenként hatvan ezer volt.

*

A spanyol kormány foglalkozik a Gibraltar szoros alatti alagut tervének megvalósításával. A szakbizottságok szerint az investíciós tőke megfelelő nagyságra jövedelmet hozna.

*

Az angliai vasárnapi mozielőadások tihalmának felfüggesztésére vonatkozó törvényjavaslat közelebről a felsőház elé kerül.

*

A buzaválságon se védővám, se árstabilizálás nem segíthet. Londonból jelentik: A buzaválságon nem segíthet sem árstabilizálás, sem védővám, sem preferenciális politika, sem hitelnyújtás. Tartós javulás csak a tehermentes országok termelésének mérsékléséből és más művelési ágakra való áttérésből várható — írja a Financial News.

*

Hoesch párizsi német nagykövet Berlinben. Berlinből jelentik: Hoesch párizsi német nagykövet este Berlinbe érkezett. Új utasításainak vétele után Hoesch vasárnap visszatért Párizsba, ahol tárgyalni fog az Amerikából visszatérő Laval miniszterelnökkel a jövételi kérdés új rendezéséről.

*

Leszerelési hírek. Londonból jelentik: Chatamben november 10-én nyilvános ünnepség mellőzésével vizre fogják bocsátani az angol flotta legújabb tenger-alattjáró naszdíját. — A washingtoni szenátushoz beterjesztették azt a javaslatot, hogy az Egyesült Államok ajánljon fel a hatalmak öt évre szóló flottafejlesztési szünetet. — Az Evening News jelenti Genfből, hogy Spanyolország és Dánia kormányai közölték a főtítkársággal az egy éves fegyverkezési szünetre vonatkozó javaslat elfogadását.

*

Zaleszky szerint Lengyelország ragaszkodik a békeszerződések sérthetlenségéhez. Varsóból jelentik: Zaleszky a len gyel szemj külgügyi bizottságban expozé mondott, melyben újra kihangsúlyozta, hogy a lengyel kormány a békeszerződések sérthetlenségének álláspontját vallja. Lengyelország békés szándékainak demonstrálására Zaleszky kijelentette, hogy a lengyel kormány hajlandó bármikor tárgyaló asztalhoz ülni a szovjettel abból a célból, hogy megneve támadási szerződést kössenek.

*

Norvégiában betiltották a részletre való vásárlást. Oslóból jelentik: A norvég kormány betiltotta készruhák, cipők, háztartási eszközök, továbbá üveg- és porcellánárnyak részletre vásárlását. Az intézkedésnek az az indoka, hogy vissza akarják tartani a lakosságot az anyagi erjélet meghaladó árubeszerzésektől.

*

Vádindítvány Mellon amerikai pénzügyi államtitkár ellen. Londonból jelentik: Newyorki jelentés szerint több taxai demokrata szenátor indítványozni készül Mellon pénzügyi államtitkár vád alá helyezését, mert minisztersége alatt is fenntartotta magánüzleti összeköttetéseit.

